

Průběh jednání zastupitelstev z pohledu zákona, judikatury a praxe

Ing. Bc. Miroslav Veselý
vedoucího oddělení dozoru

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly,
tel. 974 816 413, e-mail: odbordk@mvcv.cz

Průběh ustavujícího zasedání zastupitelstva obce

Základní poznámky:

- Ustavující zasedání zpravidla řídí dosavadní starosta (jako jeho svolavatel), případně nejstarší člen (nového) zastupitelstva obce (viz ustanovení § 91 odst. 1 ZO)
- V úvodu je třeba složit slib zastupitelů (má se tak stát na začátku zasedání, nicméně zda se tak stane ihned po zahájení nebo až po schválení programu či po určení ověřovatelů není rozhodující), zákon předpokládá též provedení volby starosty, místostarosty a dalších členů rady obce
- Mandát zastupitele vzniká zvolením (jeho vznik není podmíněn složením slibu; na ten je vázán jen případný zánik mandátu)

Často se opakující otázky:

- **Tajná volba obecních funkcionářů** – Je to možné, záleží na rozhodnutí samotných zastupitelů, jakou formu zvolí (pokud nerozhodnou, volba je veřejná).
- **Povinnost ustavit výbory zastupitelstva** – Minimálně KV a FV by zvoleny a obsazeny být měly, jinak je porušen § 117 odst. 2 ZO. I pokud by se volba nezdařila, mělo by být zřejmé, že se zastupitelstvo o volbu alespoň pokusilo.
- **Přerušeni ustavujícího zasedání** – ZO toto neupravuje, je tedy možné zasedání přerušit. Doporučujeme pak informovat o termínu pokračování, buď dle § 93 odst. 1 ZO (při delším přerušeni), či alespoň „operativně“ např. rozhlasem (při kratším přerušeni např. do druhého dne).
- **Předání obce novému vedení** – Zákonem neupraveno, doporučujeme písemný předávací protokol.

Často se opakující otázky:

- **Zánik mandátu (vzdání se, odmítnutí slibu...)**
 - **Rezignace** musí být písemná a mandát zaniká uplynutím dne, kdy byla podána (do konce tohoto dne je zastupitel zastupitelem), v případě **odmítnutí složení slibu** mandát zaniká tímto okamžikem
 - **Mandát náhradníka** v obou případech vzniká až dnem následujícím po zániku mandátu předchozího zastupitele
 - K **omezení pravomocí zastupitelstva při poklesu zastupitelů pod 5 nebo pod polovinu voleného počtu** dojde, jen nemohou-li na jejich místa nastoupit náhradníci (§ 90). V opačném případě nikoli.
 - V podrobnostech, včetně příkladů, které mohou nastat, odkazujeme na metodické doporučení (především str. 72-73)

Úkoly starosty obce se zaměřením na povolební období

Postavení starosty obce

Nejvyšším orgánem obce je zastupitelstvo obce.

Starosta

- **zastupuje obec navenek**
- **odpovídá za výkon své funkce zastupitelstvu obce.**
- **stojí v čele obecního úřadu**

Obecní úřad v oblasti samostatné působnosti

- **plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce**
- **pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti**
- **rozhoduje v případech stanovených zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem**

Obecní úřad vykonává přenesenou působnost obce.

Postavení starosty obce

Postavení starosty obce se liší v závislosti na velikosti obce, respektive v závislosti na skutečnosti, zda obec má zřízenou radu obce či funkci tajemníka obecního úřadu.

- **V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta, nestanoví-li zákon o obcích jinak. (§ 99 odst. 2 a § 102 odst. 4 obecního zřízení).**
- **Není-li v obci zřízena funkce tajemníka obecního úřadu nebo není-li tajemník obecního úřadu ustanoven, plní jeho úkoly starosta. (§ 110 odst. 3 obecního zřízení).**

Úkoly starosty obce

Starosta plní úkoly:

- **stanovené starostovi zákonem o obcích** (např. svolání zasedání zastupitelstva, podání žádosti o přezkum hospodaření)
- **stanovené starostovi jinými právními předpisy** (např. zaznamenání poslední vůle zůstavitele dle občanského zákoníku, jmenování a odvolání velitele jednotky sboru dobrovolných hasičů dle zákona o požární ochraně)
- **stanovené radě obce zákonem o obcích či jinými právními předpisy** v případě, že není rada v obci zřízena, avšak pouze v rozsahu stanoveném zákonem (např. uzavírání nájemních smluv)

Úkoly starosty obce

Starosta plní úkoly:

- **stanovené právními předpisy tajemníkovi obecního úřadu** v případě, že není funkce tajemníka v obci zřízena nebo tajemník není ustanoven (např. zajištění výkonu přenesené působnosti obce)
- **svěřené starostovi radou obce** k zabezpečení rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce (nevyhrazených pravomocích rady) pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo (např. rozhodování o zveřejnění záměru prodat nemovitý majetek)
- **uložené zastupitelstvem nebo radou obce obecnímu úřadu** (např. zpracování analýz, podkladů pro jednání, příprava kupní smlouvy)

Základní úkoly starosty obce

(§ 103 obecního zřízení)

Starosta

- **zastupuje obec navenek**
- **odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok**
- **plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů**
- **může požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku**
- **odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce**

Základní úkoly starosty obce

(§ 103 obecního zřízení)

Starosta

- **zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu**
- **rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce**
- **svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisuje spolu s ověřovateli zápis z jednání zastupitelstva obce a zápis z jednání rady obce**

Aktuální úkoly starosty obce

ustanovení ostatních orgánů obce a orgánů zastupitelstva obce

Proběhlo v ideálním případě na ustavujícím zasedání ZO.

Nutno zkontrolovat zda došlo ke

- **složení slibu nově zvolených členů ZO**
- **zvolení místostarosty**
- **určení, zda jsou funkce starosty a místostarosty vykonávány jako uvolněné**
- **zřízení finančního a kontrolního výboru a k volbě předsedy a členů těchto výborů**
- **určení odměn pro neuvolněné členy orgánů obce**

Aktuální úkoly starosty obce

svolávání zasedání zastupitelstva obce I.

- zasedání zastupitelstva obce svolává a zpravidla řídí starosta
- zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce
- zasedání zastupitelstva obce se konají v územním obvodu obce

Poznámka: Zákon o obcích upravuje některé specifické případy svolání zasedání zastupitelstva a konání náhradního zasedání v případě neusnáschopnosti zastupitelstva.

Aktuální úkoly starosty obce

svolávání zasedání zastupitelstva obce II.

- **návrh program zasedání připravuje starosta před konáním zasedání zastupitelstva**
- **právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání připravovaného zasedání zastupitelstva obce mají jeho členové, rada obce a výbory**
- **při sestavování programu nutno vycházet z žádostí, návrhů či podnětů občanů (zejména zahrnout kvalifikované návrhy více než 0,5 občanů obce)**
- **obecní úřad informuje o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání zastupitelstva obce. Informaci vyvěsí na úřední desce obecního úřadu alespoň 7 dní před zasedáním zastupitelstva obce; kromě toho může informaci uveřejnit způsobem v místě obvyklým.**

Aktuální úkoly starosty obce

pořizování zápisu ze zasedání ZO

- **o průběhu zasedání zastupitelstva obce se pořizuje zápis, který podepisuje starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé**
- **v zápise se vždy uvede počet přítomných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání zastupitelstva obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení**
- **zápis, který je nutno pořídit do 10 dnů po skončení zasedání, musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí.**

Aktuální úkoly starosty obce

Rozpočet obce

- **nutno schválit v zastupitelstvu obce do 31. prosince**
- **nebude-li rozpočet schválen před 1. lednem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření obce v době do schválení rozpočtu pravidly rozpočtového provizoria (ta musí stanovit opět zastupitelstvo obce)**
- **povinnost obce zveřejnit návrh rozpočtu (nejméně 15 dnů přede dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva)**
- **povinnost zveřejnit schválený rozpočet (do 30 dnů ode dne jeho schválení)**

Podrobná úprava v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Aktuální úkoly starosty obce

Poskytování informací

- **na obce se vztahuje povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti**

obec je povinna zejména:

- **poskytovat informace na základě žádosti** (základní lhůta pro poskytnutí informace je 15 dnů)
- **zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup informace poskytnuté na žádost** (do 15 dnů od poskytnutí informací)
- **zveřejňovat tzv. povinně zveřejňované informace** v rozsahu stanoveném informačním zákonem a prováděcí vyhláškou.
- **zpracovat a zveřejnit 1x ročně výroční zprávu o poskytování informací** (do 1. března za předcházející rok)

Aktuální úkoly starosty obce

Nakládání s nemovitým majetkem I.

- **Nutno respektovat podmínky stanovené zákonem o obcích**
- **Porušení některých zákonných podmínek vede k neplatnosti uzavřené smlouvy.**

Povinnosti obce

- **projednat nakládání s nemovitým majetkem v příslušném orgánu obce** (prodej – zastupitelstvo; pacht, pronájem – rada nebo starosta)
- **úplatný převod realizovat za cenu v místě a čase obvyklou.** Případné odchylky (nižší cena) nutno zdůvodnit.

Aktuální úkoly starosty obce

Nakládání s nemovitým majetkem II.

Povinnosti obce

- **zveřejnit záměr obce** prodat, směnit, darovat, pronajmout, propachtovat nebo vypůjčit hmotnou nemovitou věc nebo právo stavby anebo je přenechat jako výprosu a záměr obce smluvně zřídit právo stavby k pozemku ve vlastnictví obce po dobu **nejméně 15 dnů před rozhodnutím** v příslušném orgánu obce vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky.
- záměr **nutno zveřejnit** i způsobem umožňujícím dálkový přístup, tj. i **na elektronické úřední desce**
- záměr může obec též zveřejnit způsobem v místě obvyklým.

Nejdůležitější právní předpisy pro výkon funkce starosty

- **zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů**
- **zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů**
- **zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů**
- **nařízení vlády 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů**

Odměňování členů orgánů obce

Odměňování

Zásady:

- **Výše odměny pro **uvolněné** členy ZO je dána nařízením vlády č. 318/2017 – **nerozhoduje o nich ZO****
- **Pokud uvolněný zastává více funkcí , je odměna za tu **nejvíce honorovanou (§ 74,odst.2)****

Neuvolněné funkce

- **Jedná se o vyhrazenou působnost zastupitelstva obce**
- **Výše odměny pro neuvolněné členy ZO- rozhodne ZO
v rozmezí 0 až maximum (tabulka dle nařízení č. 318)**

Odměňování

- **Měsíční odměnu lze poskytovat nejdříve ode dne schválení**
- **Lze rozhodnout ZO o pozdějším termínu výplaty měsíční odměny**
- **Výše odměny má být stanovena částkou v celých korunách (§ 72,odst.3)**
- **Lze kumulovat max 3 funkce**

POZN:

Pokud ZO nerozhodne o kumulaci funkcí, náleží neuvolněnému členu ZO odměna za funkci, za kterou mu náleží nejvyšší schválená odměna ZO

Odchodné

Od 1.1.2018 činí odchodné 1 + max 3

KOMU :

- **neuvolněný starosta**
- **neuvolněný místostarosta**
- **uvolněný starosta a místostarosta**
- **všichni další uvolnění**

Za :

- **Zánik mandátu**
- **Odvolání z funkce**
- **Vzdání se funkce**

Odchodné

Odchodné nenáleží :

- Pokud byl nejpozději na následujícím zasedání ZO opětovně zvolen do uvolněné funkce nebo do funkce neuvolněného starosty či neuvolněného místostarosty (za niž mu náleží odměna).
- Odchodné lze členovi ZO poskytnout ve funkčním období pouze jednou (§ 77odst .7)
- Odchodné je splatné **jednorázově** v nejbližším výplatním termínu

Odměňování (častý dotaz):

Týká se neuvolněného místostarosty v souvislosti se zánikem mandátu v důsledku voleb nárok na „**odchodné**“ dle právní úpravy zákona o obcích účinné od 1. 1. 2018 ?

Ano, týká. Neuvolněný místostarosta při splnění všech zákonných podmínek dostane odchodné, a to výhradně dle „nové právní úpravy“ účinné od 1. 1. 2018 (§ 77 zákona o obcích).

Příklad:

*Byl-li dotyčný **neuvolněným místostarostou** celé funkční období (tj. až do voleb) a splní-li zákonné podmínky, dostane **4-násobek** měsíční odměny (1+3)*

Odměňování (častý dotaz):

Způsob stanovení **výše odchodného**

co znamená výše

1 + max. 3 dle celých let ve funkci

- **výše odchodného = jedna** odměna za měsíc + **X** násobek odměn za každý celý rok výkonu funkce

Příklad:

7 měsíců ve funkci = 1 odměna

2 roky a 2 měsíce = 1 + 2 tj. 3 odměny

3 roky a 10 měsíců = 1 + 3 tj. 4 odměny

Ještě letos může být :

5 a více celých po sobě jdoucích let = 1 + 5 tj. 6 odměn

Odměňování

POZOR :

- ***Odchodné i odměnu při skončení funkčního období je třeba důsledně oddělovat od běžné odměny za měsíc***
- ***Měsíční odměnu – dostává za výkon pravomocí ve volebním období***
- ***Odchodné je splatné v nejbližším výplatním termínu***
- ***Člen ZO je povinnen předložit – čestné prohlášení, že nenastali překážky pro výplatu odchodného***

Odměňování

Kteří členové ZO mohou namísto „odchodného“ dostat v souvislosti s ukončením funkčního období „odměnu při skončení funkčního období“ dle právní úpravy platné do 31.12.2017?

V případě splnění zákonných podmínek se jedná o funkce:

- **starosta** (uvolněný i neuvolněný)
- **uvolněný místostarosta**
- **jakýkoli jiný uvolněný člen ZO**

Rozhodující je, zda byli dne 31.12.2017 ve funkci, za kterou by náležela odměna při skončení funkčního období a dne 5.10. 2018 jim v souvislosti s volbami zanikl mandát.

Odměňování

Musí obec po volbách vždy nově stanovovat odměny pro neuvolněné členy zastupitelstva ?

✓ **Ano**

- *Chce-li obec stanovit odměny neuvolněným členům zastupitelstva, tak musí přijmout **nové usnesení**, neboť dle § 72 odst. 3 pozbývají účinnosti usnesení stanovující odměny předchozímu zastupitelstvu!*

Odměňování

Může obec stanovit už na ustavujícím zasedání také výši odměn pro neuvolněné členy zastupitelstev s účinností od 1. 1. 2019, kdy nabývá účinnosti související novela nařízení vlády (vyšla pod č. 202/2018 Sb. – navýšení o 7%) ?

✓ ***Ano, je to možné***

- *Je však třeba dbát na formulační přesnost (zejména při vymezení účinnosti) takového usnesení.*

Odměňování

Souběh více funkcí – možnost poskytnout odměnu až do výše souhrnu odměn za **tři různé funkce (neuvolněné)**.

- do souhrnu **lze** zahrnout pouze odměny za výkon funkce:
 - **člena rady obce,**
 - **předsedy nebo člena výboru zastupitelstva obce,**
 - **předsedy nebo člena komise rady obce anebo**
 - **předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce**
- **Pravidlo:** pokud ZO **nerozhodne** o souhrnu odměn = náleží odměna jen za **funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna** schválená ZO.

Požární řád obce

DVOJÍ POHLED NA POŽÁRNÍ ŘÁD OBCE

Požární řád obce – obecně závazná vyhláška

- **schvaluje zastupitelstvo obce na svém zasedání,**
- **musí být v souladu se zákonem**
- **musí být vyhlášena min. po dobu 15 dnů na úřední desce obecního úřadu**
- **je závazná a vymahatelná**
- **změny v požárním řádu obce lze provádět pouze obecně závaznou vyhláškou,**
- **dozor vykonává Ministerstvo vnitra (ODK).**

DVOJÍ POHLED NA POŽÁRNÍ ŘÁD OBCE

Požární řád obce – dokumentace požární ochrany

- obec plní obdobně povinnosti uložené zákonem o PO právnickým a fyzickým podnikajícím osobám
- obec zpracovává stanovenou dokumentaci
- dokumentace se ukládá tak, aby byla k dispozici zejm. orgánům krajů a obcí a kontrolním
- ověření aktuálnosti a účinnosti dokumentace PO provádí ten, kdo jí vydal a to jedenkrát
- Kontrola je výkonem státního požárního dozoru (HZS ČR).

DVOJÍ POHLED NA POŽÁRNÍ ŘÁD OBCE

Požární řád obce

- **vydání požárního řádu obce závisí na vůli obce**
- **není v rozporu se zákonem, pokud obec nepřistoupí k vydání obecně závazné vyhlášky a bude některé záležitosti, jejichž plnění jí ukládá zákon o požární ochraně, zabezpečovat jiným způsobem (v rámci požární dokumentace)**
- **přestože ze zákona o požární ochraně přímo nevyplývá povinnost obce požární řád vydat, je třeba uvést, že vydáním požárního řádu obec eliminuje riziko chybného nastavení podmínek, které se týkají organizace a zabezpečení požární ochrany obce, což může mít za následek nedostatečnou úroveň ochrany osob, zvířat a majetku.**

ZAČLENĚNÍ POŽÁRNÍHO ŘÁDU OBCE V SYSTÉMU DOKUMENTACE POŽÁRNÍ OCHRANY ÚSC

Obec obecně závaznou vyhláškou:

- vydává požární řád obce,
- stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se účastní větší počet osob.

Rada kraje vydává nařízením kraje požární poplachový plán kraje.

Rada kraje stanoví nařízením kraje podmínky k zabezpečení:

- plošného pokrytí území kraje jednotkami PO,
- zdrojů vody k hašení a tyto zdroje určí,
- PO v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru,
- PO v budovách zvláštního významu,
- PO při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob.

OBSAH POŽÁRNÍHO ŘÁDU OBCE

- **vymezení činnosti osob** pověřených zabezpečováním požární ochrany v obci,
- **podmínky požární bezpečnosti** při činnostech, v objektech nebo v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru se zřetelem na místní situaci,
- **způsob nepřetržitého zabezpečení požární ochrany** v obci,
- **kategorii jednotky SDH obce**, její početní stav a vybavení,
- **přehled o zdrojích vody** pro hašení požárů a podmínky jejich trvalé použitelnosti,
- **stanovení dalších zdrojů vody** pro hašení požárů a podmínky pro zajištění jejich trvalé použitelnosti,
- **seznam ohlašoven požárů** a dalších míst odkud lze hlásit požár a jejich označení,
- **způsob vyhlášení požárního poplachu** v obci,
- **příloha** – seznam sil a prostředků jednotek PO z požárního poplachového plánu kraje.

Dotazy ?

...děkuji za pozornost

Metodická pomoc obcím

- **Stanoviska**
- **Metodická doporučení**
- **Metodické materiály k tvorbě OZV**
na www.mvcr.cz/odk

- **Dotazy k výkladu zákona o obcích**
- **Konzultace k tvorbě OZV**
na dále uvedených kontaktech

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Náměstí Hrdinů 3

140 21 Praha 4

Telefon: 974 816 411

974 816 429

Fax: 974 816 816

E-mail: odbordk@mvcz.cz

Web: www.mvcz.cz/odk